Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (dešimtoji kolegija) NUTARTIS

2017 m. vasario 1 d.[1]

„Apeliacinis skundas — Teisingumo Teismo procedūros reglamento 181 straipsnis — Ieškinys dėl žalos atlyginimo — Kroatijos Respublikos stojimo į Europos Sąjungą aktas — Įsipareigojimai, susiję su teismų reformos strategija — Teismo antstolio pareigybės įsteigimas, vėliau — jos panaikinimas — Asmenų, paskirtų eiti teismo antstolio pareigas, patirta žala — Tinkamas Europos Komisijos stebėjimas, kaip Kroatijos Respublika vykdo stojimo įsipareigojimus — Ieškinio atmetimas — Iš dalies akivaizdžiai nepriimtinas ir iš dalies akivaizdžiai nepagrįstas apeliacinis skundas“

Byloje C-239/16 P

dėl 2016 m. balandžio 25 d. pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 56 straipsnį pateikto apeliacinio skundo

Ante Šumelj, gyvenantis Zagrebe (Kroatija),

Dubravka Bašljan, gyvenanti Zagrebe,

Đurđica Crnčević, gyvenanti Sv. Ivan Zeline (Kroatija),

Miroslav Lovreković, gyvenantis Križevci (Kroatija),

Drago Burazer, gyvenantis Zagrebe,

Nikolina Nežić, gyvenanti Zagrebe,

Blaženka Bošnjak, gyvenanti Sv. Ivane (Kroatija),

Bosiljka Grbašić, gyvenanti Križevci,

Tea Tončić, gyvenanti Puloje (Kroatija),

Milica Bjelić, gyvenanti Dubrovnike (Kroatija),

Marijana Kruhoberec, gyvenanti Varaždine (Kroatija),

Davor Škugor, gyvenantis Sisake (Kroatija),

Ivan Gerometa, gyvenantis Vrsar (Kroatija),

Kristina Samardžić, gyvenanti Splite (Kroatija),

Sandra Cindrić, gyvenanti Karlovace (Kroatija),

1 — * Proceso kalba: kroatų.

Sunčica Gložinić, gyvenanti Varaždine,

Tomislav Polić, gyvenantis Kaštel Novyje (Kroatija),

Vlatka Pižeta, gyvenanti Varaždine,

atstovaujami *odvjetnik* M. Krmek,

apeliantai,

dalyvaujant kitai proceso šaliai

Europos Komisijai, atstovaujamai S. Ječmenica ir G. Wils, nurodžiusiai adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

atsakovei pirmojoje instancijoje,

TEISINGUMO TEISMAS (dešimtoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkė M. Berger (pranešėja), teisėjai A. Borg Barthet ir E. Levits,

generalinis advokatas Y. Bot,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į išklausius generalinį advokatą priimtą sprendimą priimti sprendimą byloje motyvuota nutartimi pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 181 straipsnį,

priima šią

Nutartį

1 Apeliaciniu skundu Ante Šumelj, Dubravka Bašljan, Đurđica Crnčević, Miroslav Lovreković, Drago Burazer, Nikolina Nežić, Blaženka Bošnjak, Bosiljka Grbašić, Tea Tončić, Milica Bjelić, Marijana Kruhoberec, Davor Škugor, Ivan Gerometa, Kristina Samardžić, Sandra Cindrić, Sunčica Gložinić, Tomislav Polić ir Vlatka Pižeta prašo panaikinti 2016 m. vasario 26 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo sprendimą *Šumelj ir kt. / Komisija* (T-546/13, T-108/14 ir T-109/14, EU:T:2016:107; toliau – skundžiamas sprendimas), kuriuo minėtas teismas atmetė jų ieškinius dėl žalos, kurią jie patyrė dėl netinkamo Europos Komisijos elgesio stebint, kaip Kroatijos Respublika vykdo stojimo įsipareigojimus, atlyginimo.

I. Sąjungos teisė

2 Akto dėl Kroatijos Respublikos stojimo sąlygų ir Europos Sąjungos sutarties, Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo bei Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties pritaikomųjų pataisų (OL L 112, 2012, p. 21; toliau – Stojimo aktas), pridėto prie Europos Sąjungos valstybių narių ir Kroatijos Respublikos sutarties dėl Kroatijos Respublikos stojimo į Europos Sąjungą (OL L 112, 2012, p. 10; toliau – Stojimo sutartis), 36 straipsnyje nustatyta:

„1. Komisija atidžiai stebi, kaip Kroatija vykdo visus stojimo derybų metu prisiimtus įsipareigojimus, įskaitant tuos, kurie turi būti įvykdyti prieš įstojimą ar ne vėliau kaip įstojimo dieną. Komisijos vykdoma stebėsena apima nuolat atnaujinamų stebėsenos lentelių rengimą, dialogą pagal Europos

Bendrijų bei jų valstybių narių ir Kroatijos Respublikos stabilizacijos ir asociacijos susitarimą, tarpusavio vertinimo misijas, pasirengimo narystei ekonominę programą, pranešimus apie fiskalinę padėtį ir prireikus išankstinio įspėjimo laiškus Kroatijos valdžios institucijoms. 2011 m. rudenį Komisija pateiks pažangos ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai. 2012 m. rudenį ji pateiks išsamią stebėsenos ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai. Stebėsenos proceso metu Komisija taip pat remiasi valstybių narių pastabomis ir atsižvelgia atitinkamai į tarptautinių ir pilietinės visuomenės organizacijų pastabas.

Vykdydama stebėseną Komisija daug dėmesio visų pirma skiria Kroatijos įsipareigojimams, prisiimtiems teisminių institucijų ir pagrindinių teisių srityje (VII priedas), be kita ko, tikrina, ar Kroatija nuolat užtikrina gerus rezultatus teismų reformos ir teismų sistemos veiksmingumo, nešališko karo nusikaltimų bylų nagrinėjimo ir kovos su korupcija srityse.

<…>

Iki Kroatijos įstojimo Komisija kas šešis mėnesius skelbia Kroatijos prisiimtų įsipareigojimų šiose srityse vykdymo įvertinimus, kurie yra neatsiejama jos įprastinių stebėsenos lentelių ir ataskaitų dalis.

2. Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, kvalifikuota balsų dauguma gali nuspręsti imtis visų reikiamų priemonių, jeigu stebėsenos proceso metu nustatoma susirūpinimą keliančių klausimų <…>“

3 Pagal įsipareigojimą Nr. 1, įtvirtintą Stojimo akto VII priede „Konkretūs įsipareigojimai, kuriuos Kroatijos Respublika prisiėmė stojimo derybose (nurodyti Stojimo akto 36 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje)“ (toliau – įsipareigojimas Nr. 1), Kroatijos Respublika privalo „toliau užtikrinti, kad būtų veiksmingai įgyvendinama teismų reformos strategija ir veiksmų planas“.

4 Pagal Stojimo sutarties 3 straipsnio 5 dalį Stojimo akto 36 straipsnis taikomas nuo šios sutarties pasirašymo, t. y. nuo 2011 m. gruodžio 9 d.

II. **Ginčo aplinkybės**

5 Ginčo aplinkybės išdėstytos skundžiamo sprendimo 4–32 punktuose ir jas galima apibendrinti taip, kaip nurodyta toliau.

6 Rengiantis Kroatijos Respublikos narystei Europos Sąjungoje, stojimo derybos dėl 23 skyriaus „Teisminės institucijos ir pagrindinės teisės“ prasidėjo 2010 m. birželio 30 d.

7 Atsižvelgęs į veiksmų planą dėl teismų reformos (toliau – 2010 metų veiksmų planas), kuriame, be kita ko, buvo numatyta įsteigti „teismo antstolio“ pareigybę, 2010 m. lapkričio 23 d. Kroatijos parlamentas priėmė *Ovršni zakon* (Įstatymas dėl priverstinio vykdymo) ir *Zakon o javnim ovršiteljima* (Įstatymas dėl teismo antstolių), kuriais buvo įtvirtinta nauja teismo sprendimų vykdymo tvarka. Tačiau buvo numatyta, kad tam tikros Įstatymo dėl teismo antstolių nuostatos įsigalios vėliau. 2010 m. gruodžio 15 d. Kroatijos parlamentas taip pat priėmė 2011–2015 metų teismų sistemos reformos strategiją (toliau – 2011–2015 metų teismų sistemos reformos strategija), pagal kurią, be kita ko, teismų sprendimų priverstinio vykdymo funkcijos turėjo būti perduotos teismo antstoliams.

8 2011 m. rugpjūčio 19 d. Kroatijos teisingumo ministras paskelbė viešą kvietimą teikti kandidatūras eiti teismo antstolių pareigas; apeliantai, laimėję atitinkamą konkursą, buvo paskirti eiti teismo antstolių pareigas ir gavo leidimą pradėti vykdyti veiklą.

9 Europos Sąjungos valstybių narių ir Kroatijos Respublikos stojimo sutartis, kurią Kroatijos Respublika ratifikavo 2012 m. sausio mėn., 2012 m. balandžio 24 d. buvo paskelbta *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*. Prie Stojimo sutarties pridėto Stojimo akto 36 straipsnyje numatyta, kad Komisija stebi, kaip Kroatijos Respublika vykdo savo įsipareigojimus, kuriuos prisiėmė per derybas dėl narystės.

10 2011 m. gruodžio 22 d. Kroatijos parlamentas nusprendė atidėti Įstatymo dėl priverstinio vykdymo ir Įstatymo dėl teismo antstolių taikymą. 2012 m. gegužės mėn. Kroatijos valdžios institucijos pateikė Komisijai paaiškinimus dėl teismo sprendimų vykdymo sistemos reformos ir atitinkamų įstatymų projektų. 2012 m. birželio 21 d. Įstatymo dėl teismo antstolių įsigaliojimas buvo vėl atidėtas. Galiausiai 2012 m. rugsėjo 28 d. įstatymu panaikinus Įstatymą dėl teismo antstolių, nuo 2012 m. spalio 15 d. šios pareigybės neliko.

11 2013 m. kovo 26 d. ataskaitoje Komisija nurodė, kad Kroatijos Respublika priėmė naujus teisės aktus dėl teismo sprendimų vykdymo, kad būtų užtikrintas teismo sprendimų taikymas ir sumažintas susikaupusių bylų dėl teismo sprendimų vykdymo skaičius. 2013 m. balandžio 22 d. Europos Sąjungos Taryba palankiai įvertino šią Komisijos pažangos ataskaitą.

12 2013 m. liepos 1 d. Kroatijos Respublika tapo Sąjungos nare.

III. **Ieškinys Bendrajame Teisme ir skundžiamas sprendimas**

13 Ieškiniais, kuriuos Bendrojo Teismo kanceliarija gavo 2013 m. rugsėjo 20 d. (byla T-546/13) ir 2014 m. vasario 17 d. (bylos T-108/14 ir T-109/14), apeliantai prašė pripažinti Sąjungos atsakomybę už žalą, kurią jie mano patyrę, ir nustatyti šios žalos dydį.

14 2014 m. gegužės 5 d. nutartimi bylos T-546/13, T-108/14 ir T-109/14 buvo sujungtos, kad būtų bendrai vykdomos rašytinė ir žodinė proceso dalys ir priimamas sprendimas, kuriuo užbaigiamas procesas.

15 Skundžiamu sprendimu Bendrasis Teismas atmetė ieškinius kaip nepagrįstus.

IV. **Šalių reikalavimai**

16 Apeliaciniu skundu apeliantai Teisingumo Teismo prašo:

— pripažinti jų argumentus, kuriais grindžiamas apeliacinis skundas, pagrįstais ir

— priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

17 Komisija Teisingumo Teismo prašo:

— atmesti apeliacinį skundą kaip akivaizdžiai nepriimtiną,

— tuo atveju, jei nebūtų patenkintas pirmasis reikalavimas, atmesti apeliacinį skundą kaip akivaizdžiai nepagrįstą ir

— priteisti iš apeliantų šioje instancijoje patirtas bylinėjimosi išlaidas.

V. **Dėl apeliacinio skundo**

18 Grįsdami apeliacinį skundą apeliantai iš esmės nurodo du pagrindus, susijusius atitinkamai su Stojimo akto 36 straipsnio pažeidimu ir ESS 13 ir 17 straipsnių pažeidimu.

19 Pagal Procedūros reglamento 181 straipsnį, jeigu visas apeliacinis skundas arba jo dalis yra akivaizdžiai nepriimtinas arba akivaizdžiai nepagrįstas, Teismas gali bet kuriuo metu, vadovaudamasis teisėjo pranešėjo siūlymu ir išklausęs generalinį advokatą, nuspręsti motyvuota nutartimi visiškai arba iš dalies atmesti apeliacinį skundą nepradėjęs žodinės proceso dalies.

20 Šioje byloje reikia taikyti šią galimybę.

A. **Dėl pirmojo pagrindo, susijusio su Stojimo akto 36 straipsnio pažeidimu**

21 Dėl pirmojo pagrindo apeliantai iš esmės tvirtina, kad, priešingai, nei nusprendė Bendrasis Teismas, remdamasi Stojimo akto 36 straipsnio 1 dalimi Komisija turėjo konstatuoti, kad Kroatijos valdžios institucijos nevykdo savo įsipareigojimų, nes atidėjo Įstatymo dėl teismo antstolių įsigaliojimą, o vėliau šį įstatymą panaikino, ir pasiūlyti Tarybai tinkamas priemones pagal to paties straipsnio 2 dalį. Iš tikrųjų Bendrasis Teismas nepagrįstai nusprendė, kad įsipareigojimas Nr. 1 nesusijęs su konkrečia teismų reformos strategija ir veiksmų planu.

22 Šiuo klausimu reikia priminti, kad skundžiamo sprendimo 46–48 punktuose Bendrasis Teismas iš esmės nusprendė, kad įsipareigojimas Nr. 1, numatantis, jog Kroatijos Respublika privalo toliau užtikrinti, kad būtų veiksmingai įgyvendinama teismų reformos strategija ir veiksmų planas, nesusijęs su konkrečia teismų reformos strategija ir veiksmų planu. Šiame įsipareigojime esančias bendro pobūdžio nuorodas galima paaiškinti tuo, kad laikotarpiu nuo Stojimo akto pasirašymo iki faktinio įstojimo, ypač šiuo laikotarpiu vykdant stojimo įsipareigojimų vykdymo stebėseną, Sąjungos ir stojančiosios valstybės institucijos reguliariai keitėsi informacija. Šis keitimasis neišvengiamai reiškia, kad abi šalys turi teikti patikslintus duomenis ir informaciją.

23 Be to, skundžiamo sprendimo 49–51 punktuose Bendrasis Teismas, be kita ko, nusprendė, kad Stojimo akto VII priede nurodyti reformos strategija ir veiksmų planas apima ne tik 2011–2015 metų teismų reformos strategiją ir 2010 metų veiksmų planą, nes šiame plane iš esmės nustatyti trumpalaikiai tikslai turėjo būti įgyvendinti 2010 metais ir vėliau iki faktinio įstojimo dienos neišvengiamai turėjo būti priimtas naujas planas, ir kad pagal įsipareigojimą Nr. 1 Kroatijos institucijoms nekyla pareiga įsteigti teismo antstolio pareigybę.

24 Pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką apeliaciniame skunde būtina aiškiai nurodyti prašomo panaikinti teismo sprendimo kritikuojamus elementus ir teisinius argumentus, kuriais konkrečiai grindžiamas šis prašymas (visų pirma žr. 2015 m. kovo 5 d. Sprendimo *Ezz ir kt./ Taryba*, C-220/14 P, EU:C:2015:147, 111 punktą ir nurodytą teismų praktiką). Šių reikalavimų neatitinka pagrindas, kuriame nėra jokių teisinių argumentų, galinčių pagrįsti tvirtinimą, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, ir kuris yra paprasčiausias prašymas iš naujo išnagrinėti pirmojoje instancijoje pateiktą ieškinį, pažeidžiant Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statute ir šio teismo Procedūros reglamente nurodytus reikalavimus (šiuo klausimu žr. 2007 m. rugsėjo 13 d. Sprendimo *Il Ponte Finanziaria / VRDT*, C-234/06 P, EU:C:2007:514, 45 ir 46 punktus).

25 Be to, iš SESV 256 straipsnio 1 dalies antros pastraipos ir Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 58 straipsnio pirmos pastraipos matyti, jog tik Bendrasis Teismas yra kompetentingas, pirma, nustatyti faktines aplinkybes, išskyrus atvejus, kai jo išvados iš esmės neatitinka jam pateiktų bylos dokumentų, ir, antra, įvertinti šias faktines aplinkybes. Bendrajam Teismui konstatavus ar įvertinus faktines aplinkybes, remdamasis SESV 256 straipsniu Teisingumo Teismas yra kompetentingas patikrinti šių faktinių aplinkybių teisinę kvalifikaciją ir teisines išvadas, kurias Bendrasis Teismas padarė jomis remdamasis (žr., be kita ko, 2015 m. spalio 6 d. Teisingumo Teismo pirmininko nutarties *Cap Actions SNCM / Komisija*, C-418/15 P(I), EU:C:2015:671, 24 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).

26 Tačiau nurodydami šį pagrindą apeliantai, pirma, nepateikia jokių konkrečių teisinių argumentų, galinčių patvirtinti Bendrojo Teismo padarytą teisės klaidą. Iš tikrųjų jie tik tvirtina, kad Bendrasis Teismas padarė tokią klaidą skundžiamo sprendimo 47–51 punktuose nuspręsdamas, jog įsipareigojimas Nr. 1 nesusijęs su konkrečia teismų reformos strategija ir veiksmų planu. Vis dėlto jie nepateikia jokių argumentų, kurie leistų nustatyti minėtuose skundžiamo sprendimo punktuose Bendrojo Teismo padarytą klaidą.

27 Antra, dėl šiuo klausimu apeliacinio skundo 9 punkte pateikto apeliantų tvirtinimo, kad Kroatijos Respublika neturėjo nei jokios kitos teismų reformos strategijos, nei jokio kito veiklos plano, o buvo numatyti tik 2011–2015 metų teismų reformos strategija ir 2010 metų veiksmų planas, nepaaiškinama, kodėl ši aplinkybė galėtų turėti įtakos Bendrojo Teismo skundžiamo sprendimo 47–51 punktuose pateiktų išvadų pagrįstumui. Bet kokiu atveju šiais argumentais iš tikrųjų siekiama paneigti Bendrojo Teismo pateiktą faktinių aplinkybių vertinimą, net netvirtinant, kad Bendrais Teismas iškraipė šias aplinkybes.

28 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, pirmąjį apeliacinio skundo pagrindą reikia atmesti kaip akivaizdžiai nepriimtiną.

B. **Dėl antrojo pagrindo, siejamo su ESS 13 ir 17 straipsnių pažeidimu**

29 Pateikdami antrąjį pagrindą apeliantai iš esmės kaltina Bendrąjį Teismą nepagrįstai konstatavus, kad, pirma, ESS 13 straipsnis šioje byloje netaikytinas ir, antra, Komisija apeliantams nesuteikė pagrįstų lūkesčių, todėl nepažeidė nei ESS 13 ir 17 straipsnių, nei teisėtų lūkesčių apsaugos principo. Jie tvirtina, kad, pažeidusi bendrąjį teisinio saugumo principą, Komisija taip pat pažeidė ir ESS 13 straipsnį. Be to, kadangi ši institucija nepaisė ESS 17 straipsnio, t. y. neprižiūrėjo, kad Kroatijos Respublika tinkamai taikytų Sąjungos teisę, ji pažeidė ir minėtą straipsnį. Iš tikrųjų apeliantai mano, kad Stojimo sutartyje numačius šios valstybės pareigą įsteigti teismo antstolio pareigybę jiems, be kita ko, užtikrinta teisė į darbą, todėl jie pagrįstai galėjo tikėtis pradėti eiti pareigas, į kurias jie buvo paskirti.

30 Dėl šio pagrindo pakanka konstatuoti, kad visi argumentai, kuriuos jį grįsdami nurodo apeliantai, pagrįsti prielaida, kad Stojimo akto 36 straipsnis įtvirtino Kroatijos valdžios institucijų pareigą įsteigti teismo antstolio pareigybę. Tačiau, kaip matyti iš šios nutarties 23 punkto, Bendrasis Teismas konstatavo, kad tokios pareigos nebuvo, o apeliantai šios išvados nepaneigė. Todėl šis pagrindas akivaizdžiai nepagrįstas.

31 Iš viso to, kas išdėstyta, matyti, kad abu šio apeliacinio skundo pagrindai turi būti atmesti, todėl turi būti atmestas ir visas apeliacinis skundas kaip iš dalies akivaizdžiai nepriimtinas ir iš dalies akivaizdžiai nepagrįstas.

VI Dėl bylinėjimosi išlaidų

32 Pagal Procedūros 138 straipsnio 1 dalį, taikomą apeliacinėse bylose pagal 184 straipsnio 1 dalį, pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to prašė. Kadangi Komisija prašė priteisti bylinėjimosi išlaidas iš apeliantų, o jie pralaimėjo bylą, jie turi padengti bylinėjimosi šiame procese išlaidas.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (dešimtoji kolegija) nutaria:

1. Atmesti apeliacinį skundą.

2. **Ante Šumelj, Dubravka Bašljan, Đurđica Crnčević, Miroslav Lovreković, Drago Burazer, Nikolina Nežić, Blaženka Bošnjak, Bosiljka Grbašić, Tea Tončić, Milica Bjelić, Marijana Kruhoberec, Davor Škugor, Ivan Gerometa, Kristina Samardžić, Sandra Cindrić, Sunčica Gložinić, Tomislav Polić ir Vlatka Pižeta padengia bylinėjimosi išlaidas.**

Parašai.